

Installatörsföretagens syn på kvotplikt för energieffektivisering

Summering

Installatörsföretagen ser positivt på att politiken lyfter att energieffektivisering är nödvändig för klimatomställningen. Analyser med hjälp av panorama ([länk](#)) visar att energieffektivisering är lika viktigt som elektrifieringen.

Precis som utredningen anser vi att genomförandetakten av åtgärder måste öka. Installatörsföretagen tror dock på ett annat alternativ än vita certifikat. Om det ska vara möjligt behöver samhället både krav- och belöningssystem. Det gör man effektivast genom att komplettera och utveckla befintliga styrmedel. Installatörsföretagen ser att tre steg för att öka takten i energiomställningen.

- Inför minimistandarder för energiprestanda som en möjlighet för företag – fastighetsägare och industrier – att förbättra sin energiprestanda
- Öka nyttan med energideklarationer och energikartläggningar genom att låta användarna ta fram en plan för genomförande av energiåtgärder
- Kombinera standarder och planer med finansiella styrmedel för att realisera den samhällsekonomiska potentialen för energieffektivisering

Inför minimistandarder för energiprestanda

Genom att införa minimistandarder för energiprestanda skapar man möjlighet för företag att upptäcka den företagsekonomiska potentialen med energieffektivisering. Studier visar att företag inte genomför energieffektiviseringsåtgärder trots god lönsamhet. Minimistandarder skapar intresse hos ledningsgrupper för att minska kostnader för energi och därmed öka lönsamheten.

Installatörsföretagen anser att kravet på förbättrad energiprestanda ska ligga på de aktörer som har rådighet över åtgärderna. Det innebär att det är aktörer inom bostäder och service respektive industrisektorn som ska uppnå en viss besparingskvot. Vid utformning av lagkrav över besparingsnivåer bör man tänka på att de inte leder till suboptimering eller negativa bieffekter. Det måste finnas en balans mellan minskad energianvändning och behov av resurser. Kraven får inte heller leda till energifattigdom. Nivån på kraven ska fortfarande möjliggöra statlig finansiering av genomförande av lönsamma åtgärder.

Boverkets och Energimyndighetens senaste renoveringsstrategi konstaterar att 80 procent av det befintliga byggnadsbeståndet har sämre energiprestanda än nya byggnader. Potentialen till förbättring finns således. Rapporten Grön logik ([länk](#)) visar bland annat att 70 procent av den företagsekonomiska potentialen i bostäder och lokaler inte blir genomförd trots god lönsamhet (diagram 6). För att uppnå den potentialen skulle exempelvis minimistandarder för energiprestanda vara ett lämpligt styrmedel.

Ta fram planer på genomförande grundade på energideklarationer och energikartläggningar

Genom en plan för genomförande kommer man närmare syftet med energideklarationer och energikartläggningar. Det vill säga identifiera åtgärder för att höja energiprestandan i företaget eller i enskilda byggnader. Energiplanen kommer upp på ledningsgruppens dagordning och ökar därmed möjligheten att genomförande av åtgärder blir beslutat.

Det måste vara respektive aktör som använder energi som ska ta beslut om vilka åtgärder som är lämpliga att genomföra. Energimyndigheten har ett system för inrapportering av genomförda

kartläggningar. Bland annat ska företagen redovisa total energianvändning, betydande energianvändning (hög energianvändning och stor besparingspotential) och möjlig energibesparing. Dessutom redovisar företagen hur stor investeringen och energibesparingen är för beslutade åtgärder. Systemet för inrapportering är därför ypperligt för att följa upp energikartläggningar. Man skulle exempelvis kunna komplettera inrapportering med en verifiering av uppnådd energibesparing. Ett dylikt system skulle man kunna ta fram för energideklarationer.

Komplettera med finansiella styrmedel för bättre samhällsekonomi

Finansiella styrmedel är en förutsättning för att realisera den samhällsekonomiska potentialen för energieffektivisering. Den samhällsekonomiska potentialen är 11 TWh högre än den företagsekonomiska potentialen för energieffektivisering i byggnadsbeståndet, se tabell 8 i Grön logik. I pengar handlar det om 40 miljarder kronor som skulle kunna finansiera glappet mellan den företags- och samhällsekonomiska potentialen.

Det finns en risk att vita certifikat hämmar innovation och samverkan

Installatörsföretagen anser att ett system för vita certifikat hämmar innovation och samverkan. Det finns redan idag en marknad för energitjänster. Vi är övertygade om att vårt förslag bidrar mer till att gynna den marknaden än vad en handel med vita certifikat skulle göra. De risker vi ser med vita certifikat är:

- Installatörsföretagens medlemmar har kunskapen om vilka åtgärder och systemlösningar som hjälper kunden att nå sina energimål. Därför behöver installatörer tillsammans med andra utförare vara en av de aktörer som tar beslut om vilka åtgärder som genomförs.
- Kostnaderna för systemet kommer att hamna hos alla slutkunder oavsett om man agerar på energitjänstemarknaden eller inte. Framför allt ser vi en risk att de fasta kostnaderna kommer att öka, vilket direkt missgynnar incitamenten för energieffektivisering.
- Energibolag styrs som andra bolag av bolagslagen, vilket leder till risken att bolagens affärsnytta går före kundnytta och energisystemnytta. Vi ser en risk att det leder till fokus på lågt hängande frukter. Det vill säga genomförande av de enklaste och minst kostsamma åtgärderna för energieffektivisering utan hänsyn till långsiktiga effekter
- Vi ser en risk att systemet inte leder till en faktisk minskning av energibehovet om endast specificerade åtgärder är tillåtna. Verifiering av minskad energianvändning borde vara ett minsta krav. Dessutom anser vi att specificerade åtgärder utgör ett hinder för innovation.
- Systemet styr mot en typ av aktör på marknaden, vilket ökar risken för en oligopolsituation. Stora energibolag och entreprenörer har lättare att anpassa sig till denna sorts system än mindre aktörer. En mångfald av aktörer ger en mer robust marknad.